

عادات پسندیده‌ی والدین و تربیت فرزندان

مؤلف:

معصومه حمیدنژاد

۱۳۹۷

سرشناسه: حمیدنژاد، معصومه، ۱۳۷۰ -
 عنوان و نام پدیدآور: عادات پسندیده‌ی والدین و تربیت فرزندان / مولف معصومه حمیدنژاد.
 مشخصات نشر: نکا: درساقلم، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری: ۷۸ ص: ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۰۳۳-۵-۴
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 یادداشت: کتابنامه.
 موضوع: تربیت خانوادگی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
 موضوع: * Domestic education -- Religious aspects -- Islam
 موضوع: والدین و کودک -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
 موضوع: Parent and child -- Religious aspects -- Islam
 موضوع: رفتار والدین
 موضوع: Parenting
 رده بندی کتبه: ۱۲۰۴/۴/۲۵۳ BP
 رده بندی دیویی: ۳۰۶/۴۴
 شماره کتابشناسی ملی: ۱۶۲۲۹۸

عنوان کتاب: عادات پسندیده‌ی والدین و تربیت فرزندان

نویسنده: معصومه حمیدنژاد

صفحه آرا: احمد خدادی

طراح جلد: سیدخلیل یوسفی

ناشر: انتشارات درساقلم

نوبت چاپ: اول

سال چاپ: ۱۳۹۷

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

محل نشر: مازندران

چاپ و صحافی: گاندی

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

نشانی انتشارات: مازندران - نکا خیابان انقلاب کوچه شهید خلیلی - خلیلی ۴

شماره تماس: ۰۹۱۱۶۳۴۶۱۵۷

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۰۳۳-۵-۴

کلیه حقوق این کتاب برای انتشارات درساقلم محفوظ است.

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

۹ مقدمه

۱۱ پیشگفتار

فصل اول

۱۳ کلیات و مفاهیم

۱۴ تربیت

۱۵ عادت

۱۷ والدین

۱۷ فرزند

۱۷ اسلام

فصل دوم

۱۹ جایگاه عادات پسندیده‌ی والدین و گستره‌ی آن

۲۰ اهمیت عادات پسندیده‌ی والدین

۲۴ گستره‌ی عادات پسندیده‌ی والدین

۲۵ ارتباط عادت پسندیده‌ی والدین با تربیت فرزندان

فصل سوم

۲۹ نقش عادات پسندیده‌ی والدین در تربیت اخلاقی فرزندان

۳۱ احترام و تکریم فرزندان

۳۲ مشورت کردن

۳۳ سلام کردن

۳۳ پرورش راستگویی

۳۴ ایجاد زمینه‌ی صلاح و نیکی

۳۵ موعظه و نصیحت

نیکویی به پدر و مادر ۳۶

نیکویی به همسایگان ۳۷

فصل چهارم

نقش عادات پسندیده‌ی والدین در تربیت اعتقادی فرزندان ۳۹

عادت پسندیده‌ی والدین در خداشناسی فرزندان ۴۱

عادت نیک والدین به محبت اهل بیت (ع) و انتقال آن به فرزندان ۴۳

عقیده والدین به آخرت و نقش آن در تربیت فرزندان ۴۴

اعتقاد والدین به نظر بدن خدا بر اعمال انسان ۴۶

اعتقاد والدین به یاری بدن خداوند ۴۷

اعتقاد والدین به ظاهر و باطن (عج) به عنوان منجی جهان ۴۸

فصل پنجم

نقش عادات پسندیده‌ی والدین در تربیت عبادی فرزندان ۵۱

عادت عملی والدین به اجرای احکام دین ۵۴

عادت نیک والدین در اهتمام به امر نماز ۵۵

والدین و اهتمام در امر روزه ۵۵

نهادینه شدن قرآن در زندگی فرزندان از سوی والدین ۵۷

عادت نیکوی صله‌ی رحم و تاثیر آن در تربیت فرزندان ۵۹

عادت پسندیده‌ی زیارت و نقش تربیتی آن ۶۰

صفت نیکوی عبادت از بیمار ۶۱

عادت نیک حضور در اماکن و مناسک دینی ۶۲

عادت نیکوی والدین به طهارت و تاثیر آن در تربیت فرزندان ۶۲

نتیجه‌گیری ۶۵

منابع و مأخذ ۶۷

مقدمه

عادت با تمام دایره عملش در انسان از جمله عواملی است که اگر آگاهانه مورد توجه قرار گیرد نقش تربیتی مخصوص به خود را دارد مخصوصاً عادات پسندیده‌ی والدین در حیطه‌های اخلاقی، اعتقادی و عبادی همچون نیکی به دیگران، اعتقاد به ناظر بودن خداوند بر اعمال انسان و اهتمام بر انجام مناسک و تکالیف عبادی که نقش بزرگی در تربیت فرزندان دارد. فرزندان در مورد هر نوع عادت در سال‌های کودکی الگوپذیری زیادی از والدین خود دارند و برای آموزش مهارت‌های زندگی و آداب، عادات پسندیده‌ی پدر و مادرها بهترین سرمشق و الگوی فرزندان است. زاین رو برداختن به مسالهی عادات پسندیده‌ی والدین و تأثیرگذاری آن در تربیت فرزندان ضرورت زیادی دارد.

با مطالعه و بررسی کتاب‌ها و پژوهش‌های مختلف این نتیجه حاصل شد که بعضی از نویسندگان در بخش‌هایی از تألیفات خود به صورت پراکنده اشارات شایسته‌ای به موضوع فوق داشته‌اند از جمله آیت‌الله حسین مظاهری در تربیت فرزند از نگاه اسلام، شیخ انصاریان در نظام تربیت در اسلام، احمد صبور اردوبادی، نقش تربیتی عادت و علی اشرف جودت، نقش عادت در تربیت اسلامی؛ که هر کدام به نحوی از انحاء این موضوع را مورد تحلیل و بررسی قرار داده‌اند. آنچه این مجموعه را از دیگر مکتوبات متمایز می‌کند جمع بندی روشمند آن در راستای موضوع می‌باشد. بنابراین ما در این کتاب درصدد پاسخ به این سوالات خواهیم بود که جایگاه عادت در اسلام چیست؟ گستره‌ی آن کدام است؟ و این که عادات پسندیده‌ی والدین چه نقشی در تربیت فرزندان دارد؟ از این رو سعی ما بر این است که با استفاده متون دینی و تربیتی پاسخ مناسبی برای هر یک از این سوالات داشته باشیم و در پی آن؛

اثبات خواهیم کرد که عادت پسندیده اخلاقی، اعتقادی و عبادی والدین به تربیت صحیح فرزندان که مطابق با آموزه‌های دینی باشد کمک ویژه‌ای می‌کند و والدینی که خود را مؤدب به آداب اخلاقی کرده‌اند این عادت پسندیده‌ی آن‌ها به فرزندان در بهره‌گیری از عادات اخلاقی کمک و برآی می‌کند و اهتمام والدین به مسائل اعتقادی و بکارگیری آن در امور مختلف زندگی در شکل‌گیری شخصیت اعتقادی فرزندان و تربیت اعتقادی آنان نقش مهمی دارد تا جایی که فرزندان دین و اعتقاد خانواده را به فرزندان در نتیجه افکار و رفتارشان طبق همین اعتقاد شکل می‌گیرد و تربیت عبادی فرزندان نیز اگر والدین به این بعد از تربیت اهمیت دهند تا الیم مسائل دینی و عبادی به فرزندان راه صحیح خود را طی خواهد نمود.

پیشگفتار

همواره انسان در طول حیات خویش علاوه بر فطریات و ذاتیات با مسائل و اموری که عارض بر وجود و زندگی او می شود مواجه است که این عوارض خود بسیار متنوع، مساله ساز، زمینه ساز و گاه حیاتی بوده است یکی از عواملی که بسیار مهم و مؤثر است و چتر آن بر همه ی افراد وجودی انسان گسترده شده است و می توان گفت تمامی مسائل انسانی به نوعی زیر مجموعه ی آن هستند مساله ی عادت و نقش تربیتی آن است.

عادت با تمام دایره عملش در انسان از جمله عواملی است که اگر آگاهانه مورد توجه قرار گیرد نقش تربیتی مخصوص به خود را دارد، مخصوصاً عادات پسندیده، والدین در حیطه های اخلاقی، اعتقادی و عبادی همچون نیکی به دیگران، اعتقاد به ناظر بودن خداوند بر اعمال انسان و اهتمام بر انجام مناسب و تالیف عبادی که نقش بزرگی در تربیت فرزندان دارد.

فرزندان در مورد هر نوع عادت در بحال خان کودکی الگوپذیری زیادی از والدین خود دارند و برای آموزش مهارت های زندگی، و آداب آن، عادات پسندیده ی پدر و مادرها بهترین سرمشق و الگوری فرزندان است.

حال سوال ما این است که جایگاه عادت از دیدگاه اسلام چیست؟ و عادات والدین در چه حیطه هایی قابل طرح است؟ و این که عادات پسندیده ی اخلاقی، اعتقادی و عبادی والدین، چه نقشی در تربیت صحیح فرزندان دارد؟ لذا سعی ما براین است تا با مطالعه و بررسی کتب دینی و با استفاده از آیات قرآن و کلام معصومین (ع) پاسخ مناسبی به هر یک از این سوالات بدهیم. عادت در انسان و حتی حیوانات و صرف نظر از سایر جنبه ها و آثار وجودی گوناگونش از جمله عواملی است که اگر

آگاهانه و به طور اصولی مورد توجه و استفاده قرار بگیرد نقش و اثر تربیتی مخصوص به خود را دارد و نیز در مواردی امر تربیت و حتی تعلیم اختصاصاً مبتنی بر پیدایش عادت می‌گردد.

با وجود این که امروزه سهم بسیاری از تعلیم و تربیت از طریق ایجاد عادت در جوامع بشری امکان پذیر گشته و تسهیلاتی را در فرهنگ و مدنیت به وجود می‌آورد و مخصوصاً این که این امر در خانواده و تربیت فرزندان نمود بیشتری دارد اما متأسفانه در دنیای امروزه والدین عادات پسندیده را در زندگی خود و فرزندان خود نهادینه نمی‌کنند و این امر موجب تربیت نامطلوب فرزندان می‌شود. لذا پرداختن به مسأله عادات پسندیده‌ی والدین و انواع و ابعاد آن و میزان قدرت و تأثیرگذاری آن در تربیت فرزندان ضرورت عادی دارد.